

АНАЛІЗ ГЕОГРАФІЧНОЇ ТА ТОВАРНОЇ СТРУКТУРИ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ КАБЕЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ НА ПРИКЛАДІ ПАТ «ОДЕСКАБЕЛЬ»

Постановка проблеми у загальному вигляді. Невід’ємним аспектом в розвитку економіки кожної держави є успішна діяльність наукомістких галузей виробництва, підвищення конкурентоспроможності їх продукції та створення сприятливих умов для їх подальшого розвитку. Адже ефективний розвиток наукомістких галузей має змогу надати вітчизняним підприємствам конкурентні переваги на внутрішньому ринку та в світовому економічному просторі в цілому.

Кабельна промисловість – перспективна наукомістка галузь виробництва. Вона займає одне з провідних місць в промисловості України. В сучасних умовах господарювання успішна діяльність підприємств даної галузі перш за все потребує вивчення ринку та формування вдалої стратегії. Докладний аналіз галузі дасть змогу чітко розуміти тенденції та перспективи розвитку.

Аналіз досліджень і публікацій останніх років. Аналізу діяльності підприємств кабельної промисловості присвячені роботи багатьох вітчизняних вчених, серед яких: Р. О. Костирко, В.Г.Семенова, В. М. Костюченко, І.В.Нападовська, Т. В. Момот, М.А.Пічугіна, Н. В. Тертична, В. О. Шевчук.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на те, що велика кількість провідних економістів вивчало тенденції в галузі кабельної в Україні, багато питань є досі не вирішеними. Сьогодні галузь української кабельної промисловості має великі перспективи, як на національному, так і на зовнішньому ринках. Але стан галузі не завжди відповідає нормам та потребує постійного контролю та аналізу з метою забезпечення подальшого сталого розвитку.

Постановка завдання. Метою даної статті є аналіз географічної та товарної структури підприємств кабельної промисловості, а також аналіз тенденцій експортної діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Продукція підприємств кабельної промисловості застосовується в різних сферах життя населення (табл. 1).

Таблиця 1.

Застосування продукції підприємств кабельної промисловості

Галузь економіки	Напрямок застосування
Зв'язок	забезпечення зв'язку між населеними пунктами
	забезпечення зв'язку між будівлями
	забезпечення зв'язку усередині будівель
	застосування в структурованих кабельних системах
	застосування в телебаченні і для провідного мовлення
Будівництво	для монтажу силових та освітлювальних мереж
	в системах відео спостереження
	в системах охоронної та пожежної сигналізації
	для систем «розумний будинок»
Машинобудування	для побутових електроприладів;
	в стаціонарному обладнанні (верстати, виробниче електрообладнання)
	для виробництва кабельно-провідникової продукції мідної групи

Джерело: складено за даними [1]

Споживачами кабельної продукції є:

- оператори зв'язку («Укртелеком», «Vodafone», «Київстар», «Lifecell» та «Інтертелеком»)
- атомні електростанції («Запорізька АЕС», «Південноукраїнська АЕС»)
- залізниця («Укрзалізниця»)
- метро («Київський Метрополітен»)

ПАТ «Одескабель» є одним з лідерів СНД у відповідності до світових стандартів з виробництва телефонних кабелів зв'язку, волоконно-оптичних кабелів та LAN-кабелів.

Про стрімкий рівень розвитку підприємства свідчить зростання обсягів чистого доходу від реалізації продукції в динаміці останніх років. Обсяги чистого доходу від реалізації продукції ПАТ «Одескабель» наведені в табл. 2.

Таблиця 2.

Чистий дохід від реалізації продукції

Основні види доходів	Обсяг (тис.грн.)			
	2013	2014	2015	2016
Кабель міського телефонного зв'язку	46 775	30 720	57 918	76 720
Волоконно-оптичний кабель	92 680	128 637	179 744	318 149
Кабель для структурованих кабельних мереж	140 069	180 468	329 450	363 339
Кабелі, проводи силові	80 105	108 262	175 612	199 003
Кабелі, шнури, проводи та інша продукція	223 578	173 078	210 197	254 502
Усього	583 207	621 165	952 921	1 211 713

Джерело: складено за даними [2]

Аналіз даних таблиці 2 показує значне підвищення протягом досліджуваного періоду (з 2013 по 2016 роки) обсягів доходу від реалізації продукції. Так, у 2016 році, у порівнянні з 2013 роком чистий дохід підприємства збільшився більш ніж у 2 рази. Найбільше зростання спостерігається у виробництві волоконно-оптичних кабелів (стався зріст на 343%).

Таке положення свідчить про позитивні тенденції розвитку, відповідну стратегію діяльності та стабільність підприємства в цілому.

Таблиця 3.

Географічна структура реалізації продукції ПАТ «Одескабель» за трьома основними видами продукції

Вид продукції	2013		2014		2015		2016	
	Україна	За кордон	Україна	За кордон	Україна	За кордон	Україна	За кордон
LAN-кабель	62%	38%	52%	48%	43%	57%	47%	53%
Волокно-оптичний кабель	78%	22%	76%	24%	60%	40%	75%	25%
Силовий кабель	82%	18%	86%	14%	92%	8%	93%	7%

Джерело: складено за даними [3]

ПАТ «Одескабель» намагається розширити свою торговельну діяльність за межі України. Ґрунтуючись на даних з таблиці 3 ми бачимо, що частка експорту продукції поступово зростає. Так, в 2013 році лише 38% вироблених LAN - кабелів було експортовано за кордон. Але вже в 2016 ця частка становила 53%.

В цей же час, частка експорту волоконно-оптичного кабелю в 2016 році суттєво зменшилась з 40% до 25%. Також, більша орієнтованість на український ринок спостерігається в реалізації силового кабелю. Перш за все це пов'язано з попитом на різні види продукції за кордоном.

У 2008 році розпочато роботу нового напрямку - виробництва нагрівальних кабелів. Цей вид кабелів високотехнологічний і, відповідно, дорожчий. З урахуванням цього на вітчизняному ринку поки що немає масового переходу на електрообігрів, як в європейських країнах. Але є передумови зародження тенденцій і в Україні. У зв'язку зі зростанням вартості газу і, відповідно, опалення, нагрівальні секції та комплекти все активніше виробляються і продаються.

Таблиця 4.

Основні країни-імпортери продукції

Вид продукції	Рік	Країни-імпортери
LAN-кабель	2013	Росія, Молдова, Казахстан, Білорусь, Азербайджан, Франція, Англія, Вірменія, Словаччина
	2014	Росія, Молдова, Казахстан, Білорусь, Азербайджан, Франція, Англія, Вірменія, Словаччина, Грузія, Чехія
	2015	Росія, Молдова, Білорусь, Алжир, Вірменія, Словаччина, Грузія, Чехія
	2016	Росія, Молдова, Білорусь, Англія, Литва, Словаччина, Грузія, Чехія, Італія, Панама
Волокно-оптичний кабель	2013	Росія, Молдова, Грузія, Вірменія, Азербайджан, Білорусь, США
	2014	Росія, Молдова, Грузія, Вірменія, Азербайджан, Білорусь, США, Словаччина, Румунія
	2015	Росія, Молдова, Грузія, Вірменія, Азербайджан, Словаччина
	2016	Росія, Молдова, Грузія, Азербайджан, Словаччина, Іспанія, Панама
Силовий кабель	2013	Молдова, Росія
	2014	Великобританія, Молдова
	2015	Молдова
	2016	Молдова, Грузія, Панама

Джерело: складено за даними [4]

В таблиці 4 представлені основні напрямки експорту продукції ПАТ «Одескабель». За останні роки підприємство намагається розширити кількість країн, з якими співпрацює.

Висновки і перспективи подальших розробок. Кабельно-провідникова продукція відіграє важливу роль у розвитку сучасної економіки. В сучасних умовах майже неможливо відшукати сферу діяльності (як в економіці, так і в побуті), в якій не застосовується кабельна продукція (від проводів для підключення побутової техніки до монтажу зовнішніх і внутрішніх силових і інших мереж). Залишаються позитивні тенденції, і потреба в цій продукції зростає. Ця тенденція спостерігається і в Україні. Проте дослідники зазначають, що існує низка проблем в кабельній промисловості. Необхідність дослідження стану та тенденцій розвитку кабельної промисловості обумовлена його нестабільністю, посиленням конкуренції, високим рівнем ризику в наукомістких галузях виробництва. Таке дослідження є особливо актуальним сьогодні.

Список джерел:

1. Семенова В.Г. *Напрямки ефективного розвитку підприємств кабельної промисловості*

2. Нападовська І. В. *Проблемні аспекти інформаційного забезпечення оцінювання підприємств кабельної промисловості України / І. В. Нападовська // Вісник ЖДТУ. – 2010. – № 3 (53)*

3. *Звіт щодо фінансової звітності Публічного акціонерного товариства «Одескабель» [Електронний ресурс] // СМІДА. Режим доступу: <https://smida.gov.ua/db/participant/05758730>*

4. Пічугіна М. А. *Напрями розвитку партнерських зв'язків підприємств галузі (на прикладі кабельної промисловості) / М. А. Пічугіна // Науковий вісник Херсонського державного університету. – Херсон: 2014. – Випуск 5, частина 2*